

EUROPEISKA KOMMISSIONEN

Bryssel den 7.12.2011
KOM(2011) 859 slutlig

RAPPORT FRÅN KOMMISSIONEN TILL EUROPAPARLAMENTET OCH RÅDET

om genomförandet av Europaparlamentets och rådets beslut nr 1297/2008/EG av den 16 december 2008 om ett program för modernisering av den europeiska företags- och handelsstatistiken (Meets-programmet)

RAPPORT FRÅN KOMMISSIONEN TILL EUROPAPARLAMENTET OCH RÅDET

om genomförandet av Europaparlamentets och rådets beslut nr 1297/2008/EG av den 16 december 2008 om ett program för modernisering av den europeiska företags- och handelsstatistiken (Meets-programmet)

1. INLEDNING

Enligt artikel 6 i Europaparlamentets och rådets beslut nr 1297/2008/EG av den 16 december 2008 om ett program för modernisering av den europeiska företags- och handelsstatistiken (Meets-programmet) (nedan kallat *Meets-beslutet*) ska kommissionen senast den 31 december 2010 och därefter årligen fram till 2013 till Europaparlamentet och rådet överlämna en delrapport om genomförandet av Meets-programmet.

Denna rapport är den andra av de rapporterna och ger en översikt över medlemsstaternas och kommissionens (Eurostats) arbete med att genomföra verksamheten inom Meets-programmet sedan den föregående rapporteringsperioden. Den första rapporten inriktades på de åtgärder som inletts eller fortsatts i de årliga arbetsprogrammen för 2009 och 2010. Under de två första åren uppgick utnyttjandenivån för Meets-driftsanslagen till nästan 80 %¹. Den huvudsakliga förklaringen till denna siffra är medlemsstaternas minskade förmåga att delta i EU-projekt efter 2008 års ekonomiska och finansiella kris.

Denna andra rapport omfattar de första huvudresultat som hittills uppnåtts samt de viktigaste initiativen i det årliga arbetsprogrammet för 2011, som antogs 2010.

All Meets-verksamhet följer strategin i meddelandet från kommissionen till Europaparlamentet och rådet av den 10 augusti 2009 om produktionsmetoden för EU-statistik: en vision för det kommande årtiondet².

2. MÅL, ÅRLIGA ÅTGÄRDER OCH PRIORITERINGAR

Även om Meets-programmet pågår till slutet av 2013 gjordes en första övergripande utvärdering i slutet av 2010. Efter utvärderingen anpassades det årliga Meets-arbetsprogrammet för 2011. Programmet rationaliserades, vilket ledde till en översyn av antalet Meets-projekt och årliga åtgärder samt en inriktning mot färre strategiska riktlinjer.

Huvudpelarna i Meets-programmet är liksom tidigare organiserade runt samarbetsnätverken inom det europeiska statistiksystemet (ESS), de s.k. ESSnets. Alla åtta planerade ESSnets är

¹ Eurostat påpekade i sin årliga verksamhetsrapport för 2010 ett undantag beträffande användningen av Meets-anslag i budgeten för 2010. Detta undantag beaktades vid beräkningen av utnyttjandenivån för Meets-driftsanslagen under de två första åren.

² KOM(2009) 404.

nu operativa: det sista upprättades i början av 2011. Till följd av rationaliseringen föreskrivs det i arbetsprogrammet för 2011 en längre stödperiod för flera ESSnets i form av fleråriga i stället för årliga bidrag.

Finansiering har också tillhandahållits för de enskilda bidragsavtalen med nationella statistikbyråer, och dessutom har överenskommelser slutits om ett antal externa studier. Det finns andra löpande projekt som inte har några budgetkonsekvenser eller som är integrerade i annan verksamhet.

EU:s sammanlagda budget för arbetsprogrammet för 2011 uppgår till drygt 11 miljoner euro, vilket täcker 19 årliga åtgärder samt det tekniska och administrativa stöd som behövs för att genomföra programmet. Det vanligaste instrumentet för finansiering av åtgärderna (cirka 90 %) är fortfarande bidrag, antingen via ESSnets eller som enskilda bidrag.

2.1. Mål 1: Se över prioriteringar och ta fram uppsättningar av målkriterier för nya områden

Kartläggning av områden som förlorat i betydelse

Sedan kommittén för det europeiska statistiksystemet antog ett nytt strategibaserat tillvägagångssätt i november 2010 fastställs de områden som förlorat i betydelse inom ramen för den **årliga strategiska översynen av Eurostats prioriteringar**. Översynen 2010 ledde till att Meets-programmet rationaliserades och till att man fastställde ett antal negativa prioriteringar som måste vidareutvecklas till konkreta förslag om ändring av gällande rättsakter. Det gäller statistiken över/serierna för verksamhetsenheter i bilagorna II och IV till förordningen om statistik över företagsstrukturer³ och variabeln orderingång i industrin i bilaga A till förordningen om konjunkturstatistik⁴. Dessutom fortsätter arbetet med att minska kraven för Intrastat och med att anpassa statistiken över internationell handel med varor och tjänster till förmån för tjänster.

Utveckling av nya områden (företagsgrupper, globalisering, företagande, innovation)

I slutet av 2010 inleddes på grundval av resultaten från en inledande studie metodarbetet för att utveckla **statistik om företagsgrupper** inom två prioriterade områden, dels handel inom grupperna, dels forskning och utveckling samt innovation. Ett Europaomfattande samråd med multinationella företag hölls om huruvida moderbolaget skulle kunna rapportera dessa data centralt. Efter en grundlig studie av de uppgifter som för närvarande finns tillgängliga på nationell och europeisk nivå utarbetades dessutom en förteckning över de olika möjliga sätten att samla in data om de två viktiga områdena avseende företagsgrupper. Båda dessa typer av verksamhet har resulterat i rekommendationer om bästa sätt att samla in data inom de två berörda områdena och har gett en metodgrund för ESS-insamlingen av data beträffande

³ Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 295/2008 av den 11 mars 2008 om statistik över företagsstrukturer (omarbetning), EUT L 97, 9.4.2008, s. 13.

⁴ Rådets förordning (EG) nr 1165/98 av den 19 maj 1998 om konjunkturstatistik, EGT L 162, 5.6.1998, s. 1.

företagsgrupper via deras moderbolag. En första bedömning av detta metodarbete kommer att integreras i verksamheten inom ESSnet för skapande av profiler för stora och komplexa multinationella företagsgrupper innan pilottester genomförs (se mål 2).

Studien om tillgängligheten inom ESS och beräkningen av indikatorer i enlighet med förslaget i OECD:s *Handbook on Economic Globalisation Indicators* (**ekonomiska globaliseringsindikatorer**) slutfördes i början av 2011. Efter rationaliseringen av Meets-programmet kommer ytterligare metodarbete och anordnande av pilottester att äga rum inom ramen för ESSnet för mätning av de globala värdekedjorna (se mål 3).

När det gäller övervakning av politiken för **företagande** fortsätter arbetet med att utveckla regelverket för insamling av harmoniserade data om demografin för företag med anställda. Dessutom inleddes en första EU-omfattande frivillig datainsamling under 2011 för de föreslagna indikatorerna för hög tillväxt hos innovativa företag, som ska bidra till den nyligen inrättade huvudindikatorn för innovationsunionen inom ramen för Europa 2020. Samarbetet med OECD fortsatte också genom utarbetandet av det gemensamma programmet för indikatorer för företagande och utvecklingen av de faktorer som styr företagande, där resultaten från den workshop som anordnades i slutet av 2010 införlivades.

2.2. Mål 2: Skapa en harmoniserad ram för företagsrelaterad statistik

Integrering av begrepp och metoder i lagstiftningen

ESSnet för **konsistens mellan begrepp och metoder inom företags- och handelsstatistik**, som upprättades 2010, började arbeta med en inventering av genomförandet av statistiska objekt och definitionen av dem i medlemsstaterna. Workshoppar anordnades i början av 2011 med experter från Eurostat och de nationella statistikbyråerna, och ett frågeformulär utarbetades och provades för att samla in ytterligare information. Dessutom utarbetades en rapport med en beskrivning av de viktigaste frågor som ska undersökas samt de planerade metoderna och förfarandena. Vidare förberedde man det arbete som ska inledas i början av 2012 beträffande målpopulation, ramar, referensperiod, klassificeringar och användningen av dem (uppdelningar, särskilda aggregat) samt deras variabler och definitioner.

Projektet för **förbättring av konsistensen mellan betalningsbalansstatistiken och statistiken över internationella transaktioner** har avslutats. Resultaten från projektet, inklusive rekommendationer och en fullständig avstämningstabell, bidrog till arbetet inom arbetsgruppen för konsistens mellan betalningsbalansstatistiken och handelsstatistiken.

Utveckling av statistik om företagsgrupper

Stora framsteg kunde rapporteras när det gäller **EuroGroups-registret**⁵ (nedan kallat *EGR*), vars syfte är att tillhandahålla konsistenta och samordnade undersökningsramar för högkvalitativ statistik om globalisering.

ESSnet för EGR-metoder tog utvecklingen av metoderna för centrala och nationella EGR-processer och datamodellen ett steg längre (EGR version 2). EGR-populationen på 5 000 multinationella företagsgrupper slutfördes, och man började arbeta med att utvidga EGR-populationen till sammanlagt 10 000 multinationella företagsgrupper. Riktlinjer för EGR-metoderna spreds till medlemsstaterna. Analysen av EGR-populationens fullständiga täckning för statistiken över utländska dotterbolag och statistiken över utländska direktinvesteringar pågår.

Antalet bidrag som beviljades under 2009 (16 stycken) och 2010 (8 stycken) bidrog dessutom till fastställandet av EGR-processerna och EGR-metoderna på nationell nivå för import, validering, sammanslagning och export av EGR-data i de nationella registren. De omfattade också fastställandet och den första fasen av inrättandet av verktyg för automatisering av EGR-processerna, när så är möjligt, på nationell nivå och förbättring av kvaliteten på EGR-data. Alla medlemsstater har tillgång till alla resultat från dessa bidragsfinansierade åtgärder och kan således dra nytta av detta för att förbereda och utveckla det nationella genomförandet av EGR.

ESSnet för skapande av profiler för stora och komplexa multinationella företagsgrupper ingår i EGR-ramen. Dess mål är att uppnå samordnade och ändamålsenliga strukturer för statistiska objekt och en samsyn om rapporteringen av statistik om företagsgrupper. En genomförbarhetsstudie om skapande av internationella profiler och en studie om statistiska objekt avseende multinationella företagsgrupper genomfördes under 2010. Det resulterande metodarbetet kommer att vidareutvecklas med hänsyn till faktiska tester. Möjligheten att genomföra rekommendationen om definitionen av företag kommer att bedömas inom ramen för verksamheten i ESSnet för konsistens.

Gemenskapsundersökningar för att minska bördan för företagen

Man förbereder en studie om metodfrågor beträffande användningen av EU-urvalsmetoder vid datainsamling.

⁵ Den rättsliga grunden fastställdes i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 177/2008 av den 20 februari 2008 om inrättande av en gemensam ram för företagsregister för statistiska ändamål och om upphävande av rådets förordning (EEG) nr 2186/93, EUT L 61, 5.3.2008, s. 6.

2.3. Mål 3: Stödja genomförandet av effektivare rutiner för framställning av företags- och handelsstatistik

Bättre utnyttjande av data som redan finns i statistiksystemet och möjligheten att använda skattningar

Arbetet med **datalagring och sammanlänkning av data i samband med produktion av företagsstatistik** utförs av ett ESSnet som upprättades under andra halvåret 2010. Som ett första steg inledde detta ESSnet en inventering av de befintliga strategierna för datalagring och sammanlänkning av data. Ett frågeformulär utarbetades och skickades till ESS-medlemsstaterna och Schweiz för att upprätta en förteckning över nuvarande bästa praxis i integrerade system för företagsdata och för att få en överblick över problem och eftersträlvade lösningar. Resultaten lades fram och diskuterades vid en workshop i april 2011. Undersökningen och diskussionerna visade på behovet av att analysera en rad breda ämnen beträffande inrättandet och driften av ett datalager. Dessa omfattade fastställandet av en exakt definition/omfattning av det statistiska datalagret i detta ESSnet, metadata, företagsregistrets ställning/roll, datasekretess, datainkonsistens och kvalitet. Detta ESSnet kommer att fungera som en expertgrupp och bygga upp en kunskapsbas och fastställa och lägga fram riktlinjer samt tillhandahålla tjänster i form av peer reviews och konsulttjänster.

Dessutom gjordes stora framsteg inom de tre projekten för **sammanlänkning av mikrodata för individuell statistik**:

- Ett förfarande för **sammanlänkning av mikrodata om internationella inköp**, statistik över företagsstrukturer och utrikeshandel genomfördes, och en metod för denna dataextrahering och sammanlänkning av mikrodata utvecklades. Resultaten beaktas i en annan viktig åtgärd som inleddes i början av 2011 med upprättandet av ESSnet för **mätning av de globala värdekedjorna**. Detta ESSnet kommer att inriktas på ett av de viktigaste initiativen inom Europa 2020-strategin och dess syfte är att sammanställa data om den allt mer globaliserade affärsverksamheten och organisationen av näringslivet och effekterna på sysselsättning och hållbar tillväxt. Projektet syftar också till att hjälpa de politiska beslutsfattarna att fatta mer välgrundade beslut och att övervaka ekonomiernas globalisering/internationalisering genom att utveckla och tillhandahålla indikatorer för ekonomisk globalisering.
- Studien inom ramen för projektet för nya statistiska indikatorer för **utrikeshandel efter affärsverksamhetens särdrag** resulterade i en vägledning för sammanställning av statistik över internationell handel efter företagens särdrag på grundval av sammankopplingen av handelsdata och uppgifter från företagsregister. Studien gav också information om metodfrågor beträffande sammanställningen av kombinerad utrikeshandels- och företagsstatistik. Som ett resultat av detta infördes ett krav på årlig sammanställning av denna statistik i de ändrade förordningarna om Intrastat och Extrastat. Den ordinarie produktionen började 2011, med 2009 som första referensår. Flera pilotstudier för vilka medlemsstaterna getts bidrag pågår fortfarande. Studierna syftar till att fastställa och utveckla nya statistiska indikatorer som kombinerar handels- och företagsstatistik. Ett

annat syfte med studierna är att förbättra kvalitets- och metodaspekterna kring sammanställningen av de nya indikatorerna.

- Inom ESSnet för **sammanlänkning av mikrodata om IKT-användning** studeras för närvarande genomförbarheten hos alternativa undersökningsstrategier för att förbättra uppgifternas representativitet i sammanlänkade dataserier, inklusive en kostnadsnyttoanalys av dem.

Som ett led i projektet för **moderna företagsstatistiska metoder (optimala urval, modellbaserad skattning, dataintegrering)** pågår översynen av handboken om metoder för europeisk företagsstatistik och arbetet med metodutveckling inom centrala områden såsom integrering av undersökningar, moderna datainsamlingsmetoder och avancerade skattningsmetoder.

Bättre utnyttjande av redan befintliga ekonomiska data

För att hjälpa medlemsstaterna att **använda administrativa data för statistiska ändamål** på effektivast möjliga sätt får de nationella statistikbyråerna ekonomiskt stöd genom Meets-programmet för att utveckla sina system för insamling och bearbetning av data. De bidragsavtal som ingicks med 16 nationella statistikbyråer under 2009 resulterade i genomförandet av nya sätt att uppdatera företagsregistren för statistiska ändamål, innovativa metoder för skattning av data för mikro- och småföretag samt utveckling av verktyg för kvalitetskontroll, korrigerande av fel och lagring av data. Detta kommer i sin tur att leda till en minskad rapporteringsbörda för företagen och öka statistikens kvalitet.

ESSnet för användning av administrativa data och redovisningsdata, som upprättades 2009, fortsätter att undersöka de praktiska frågorna beträffande användningen av dessa data för att framställa statistik som är gemensam för alla nationella statistikbyråer. Resultaten från den forskning och de analyser som gjorts under verksamhetens två första år kommer att vidareutvecklas till rekommendationer och spridning av god praxis. De viktigaste resultat som uppnåtts hittills avser förberedelsen av översikten över nationell praxis för användning av administrativa data, beskrivningen av nationell praxis för användning av olika metoder för skattning av ofullständiga dataserier vid användning av administrativa data för konjunkturstatistik samt utarbetandet av en förteckning över indikatorer för bedömning av kvaliteten på företagsstatistik som bygger på administrativa data.

Utveckling av verktyg för mer effektiv extrahering, överföring och behandling av data

Inom projektet för bättre användning av tulldata inom utrikeshandelsstatistiken (Extrastat) ingicks flera bidragsavtal med medlemsstaterna i slutet av 2010. Syftet är att ge stöd till anpassningen av medlemsstaternas datainsamlingsystem för Extrastat-statistik till de nya

tullsystem som infördes genom den moderniserade tullkodexen⁶. De första resultaten förväntas i början av 2012.

Inom ramen för projektet för underlättande av användningen av Kombinerade nomenklaturen ledde de enskilda bidragen till de nationella statistikbyråerna till framtagandet av klassificeringshjälpmedel för Intrastat-deklarationer. Webbaserade verktyg och annat material har tagits fram för att göra det lättare att fastställa de rätta varukoderna. Detta kommer att höja uppgifternas kvalitet och minska svarsbördan.

I april 2011 uppmanades medlemsstaterna att delta i projektet för underlättande av dataöverföring från företag till nationella statistikbyråer. Stöd kommer att ges till utveckling av it-system för insamling av statistik från företag, utveckling av nationella statistiska klassificeringssystem och skapande av nationella statistiska XBRL-klassificeringssystem.

2.4. Mål 4: Modernisera Intrastat

Harmonisering av metoder för att förbättra kvaliteten inom ett förenklat Intrastat-system

Som ett resultat av rationaliseringen slogs de två projekten för förbättrad datakvalitet i ett förenklat Intrastat-system och för minskade asymmetrier i Intrastat, vilka inleddes vid Meets-programmets början, ihop till ett i slutet av 2010 under benämningen ”harmonisering av metoder för att förbättra kvaliteten på statistiken över handeln inom EU”.

Inom det nya projektet fortsätter medlemsstaterna att få stöd för att avstämma asymmetrierna samt utveckla och genomföra åtgärder för att förbättra kvaliteten med tillämpning av de metodriktlinjer som togs fram 2010 enligt ett tjänstekontrakt. De två EU-omfattande avstämningarna 2009 och 2010 ledde till korrigerande och/eller förebyggande av flera betydande asymmetrier, medan man för vissa specifika varor (gas, el, fartyg och luftfartyg) konstaterade att metoanvisningarna måste förbättras ytterligare. Medlemsstaterna fick bidrag för avstämningarna.

Bättre utnyttjande av administrativa data

Bidrag beviljades under 2010 för att förbättra medlemsstaternas användning av administrativa data vid framställningen av Intrastat-statistik. Projekten pågår fortfarande. De rör användning av administrativa data för validering av data som samlats in inom Intrastat-systemet och (vidare)utveckling av gemensamma datainsamlingssystem i flera medlemsstater för Intrastat, moms och VIES (systemet för utbyte av momsinformation).

⁶ Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 450/2008 av den 23 april 2008 om fastställande av en tullkodex för gemenskapen (Moderniserad tullkodex), EUT L 145, 4.6.2008, s. 1.

Förbättrat och förenklat datautbyte inom Intrastat

De studier som gjorts och det stöd som getts till medlemsstaterna ledde till en ökad användning av elektroniska metoder och tekniker för datavalidering genom automatiserade processer och tillämpning av avancerade statistiska principer för felsökning och automatisk korrigerings.

3. SLUTSATS

I Meets-beslutet anges de åtgärder som ska finansieras under programperioden. Detta motiverar det relativt stora antalet initiativ som tagits under programmets två första år. En av följderna av 2008 års ekonomiska och finansiella kris var dock en ”mättnad” av finansieringsmöjligheterna inom de nationella statistikbyråerna på grund av bristen på personal. Programmen måste därför rationaliseras genom att vissa initiativ integrerades och/eller inriktades på de sex huvudområden som organiseras genom ESSnets: konsistens mellan begrepp och metoder, EGR, skapande av profiler för stora och komplexa multinationella företagsgrupper, sammanlänkning av mikrodata och datalagring inom statistikproduktionen, företagsstatistiska metoder samt användning av administrativa data och redovisningsdata.

De ESSnets som upprättades under 2009 eller i början av 2010 har utträttat mycket, särskilt när det gäller EGR-metoder, skapande av profiler och användning av administrativa data. Inom de andra huvudområdena i Meets-programmet (konsekventa rättsakter, datalager och sammanlänkning av data) rörde verksamheten förberedande arbete, skapande av den grundläggande infrastrukturen (t.ex. upprättande av ESSnets, bidragsavtal med flera stödmottagare) och upprättande av nätverk av nationella experter.

Dessutom fortsatte finansieringen genom enskilda bidrag, i första hand för att stödja utvecklingen av metoder och prova vissa metodrekommendationer, men även för att utveckla verktyg för effektivare extrahering, överföring och behandling av data. Vissa resultat är redan tillgängliga, men de flesta åtgärderna pågår fortfarande.

Det är viktigt att betrakta alla åtgärder som inbördes sammankopplade initiativ för att göra de nationella förfarandena för insamling av företags- och handelsstatistik effektivare. Detta kräver en långsiktig insats och ständig övervakning. Ytterligare lägesrapporter kommer därför att läggas fram 2012 och 2013. Den slutliga utvärderingen kommer att göras i början av 2014.